PADANGSCH
NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

Ao. 1860. **ZATURDAG, 11 FEBRUARIJ.** ***No. 6.***

Hoofd-Bureau te ***Padang*** bij ***R. H. van Wijk Rzn.*** Te ***Batavia*** bij ***H. M. van Dorp.*** Agent voor de Padang'sche Bovenlanden ***O. E. Hansen Jr.*** te ***Padang-Pandjang.***

Prijs per halfjaar voor PADANG	*f*	7.50
,, ,, ,, ,, SUMATRA	,,	10,00
,, ,, ,, ,, JAVA	,,	12.50
,, ,, ,, ,, NEDERLAND	,,	15,00

De prijs der Advertentiën is *f* 1.– voor 10 woorden.
Bij herhaling betaalt men de helft.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Brieven franco.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Vervolg van No. 5.

Die inrigtingen moeten hand aan hand gaan met de eerste gronden in de lagere school gelegd. Oude, voor den tegenwoordigen tijd niet meer bruikbare schoolwetten, moeten afgeschaft, of hervormd, onbruikbare schoolboekjes door betere en bruikbare vervangen worden en wanneer dan een vermeerderd onderwijzers personeel zich niet meer bezig behoeft te houden, met het afrigten, want dat is hier het juiste woord, van een aantal kinderen, maar zich toe kan leggen op eene degelijke vorming van verstand en hart, dan zal de herhalings-, ambachts- of landbouwschool met goed gevolg bezocht worden en welvaart en geluk zullen het gevolg zijn.

Vooral sta men er niet op, de kinderen steeds Hollandsch te laten spreken op de scholen, daar men toch overtuigd is, dat er te huis maleisch gesproken wordt. Het kind denkt in de taal, die het spreekt, voor dat het op school kwam, en kan onmogelijk uwe, in eene vreemde taal gebezigde, uitdrukkingen volgen, en veel beter is in ons oog, een goed maleisch sprekende, helderdenkende, met zijne omgeving vertrouwde knaap, dan het kind, dat wij bij gelegenheid van een examen hoorden lezen: »Een kleine knaap ging met zijnen vader wandelen, en op onze vraag: »wat is dat een knaap?» antwoordde het: »satoe medja ketjiel«.

Denkt daarover, Onderwijzers op de gouvernements lagere scholen! vormt geene nabaauwers van de U toevertrouwde jeugd, leert hen, al is het dan ook in het maleisch, denken; brengt hen in de schoone, U hier overal omringende natuur; wekt hen door daad en voorbeeld op tot eene aandachtige beschouwing van al het hen omringende, en gij zult de eerste steen gelegd hebben, tot den bloei en de welvaart van verscheidene huisgezinnen. — Wij weten het, dat gij, door uwe karige bezoldiging gedwongen wordt, door het geven van privaatlessen in uwe behoeften te helpen voorzien; wij weten, dat gij daarvoor al den tijd, dien gij buiten de schooluren hebt, besteden moet; — maar bedenkt, dat gij de eersten zijt, die bijdragen tot verspreiding van kennis onder eenen door allerlei vooroordeelen gedrukten stand en daardoor de grondslag legt tot waarachtig volksgeluk.

Verspreiding van kennis heeft tot noodzakelijk gevolg *vermeerdering van volkswelvaart.* Maar zouden wij, zoo redenerende over de jeugd en ons in de toekomst bezig houdende, daarom de jongelingschap over het hoofd zien. — Neen! laat ons nu beschouwen, wat er kan, wat er moet gedaan worden, om te behouden, wat wij kunnen, om te verbeteren, wat wij vermogen.

Daartoe behoort in de eerste plaats eene *herhalingschool,* waarbij voor de ijverigste leerlingen de gelegenheid gegeven wordt, zich te oefenen in het handteekenen, en waaraan verbonden is eene kleine bibliotheek, bevattende, met verbanning van alle romans en dergelijken, reisbeschrijvingen tot opwekking van leer- en leeslust en tot verspreiding van eenige natuur- en aardrijks- kennis, alle de, in den laatsten tijd zoo veelvuldige, populaire werken over wetenschap, en waar, voor hen, die door vermeerderde kennis meerdere welvaart willen erlangen, de gelegenheid bestaat, hetzij door openbare voorlezingen in eene geregelde cursus over verschillende takken van wetenschap, nijverheid, en kunst dan wel door bibliotheken en musea, waar daar mogelijkheid toe is, zich te vormen.

De onderwijzers en zij, die voor al deze inrigtingen hunnen tijd, lust en moed geven, moeten daarvoor deels door het gouvernement in geld, deels door het beschaafde publiek in achting schadeloos gesteld worden; want ieder moet bedenken, dat alles, wat in deze scholen gedaan wordt, strekken zal, zoowel tot bevordering van individuëele welvaart en dus algemeenen voorspoed, als ter bereiking van het hoogste doel, »*ware volksbeschaving*» door het uitstrooijen van de zaden van het *ware*, *schoone* en *goede.*

In de tweede plaats zouden wij wenschen, dat hier bij gevoegd konden worden, te gelijkertijd eene *handwerks-* of *industri-e* en eene *landbouwkundige* school. — De eerste moet onzes bedunkens, door particulieren, de laatste door het gouvernement daargesteld en onderhouden worden. In de handwerks- en industrie school leere men het handwerk liefhebben en beoefenen en, daardoor in eigen behoefte voorziende, onafhankelijk worden en langzamerhand zal zich een nijvere burgerstand in ons midden ontwikkelen, wier zonen niet meer hunkeren, naar e n eenvoudig postje of klerksbetrekking, maar even onafhankelijk als hunne vaderen, derzelver voetstappen drukken. *Redactie.*

(*Wordt vervolgd.*)

Padang, 11 Februarij 1860.

—Voor het eerst werd alhier op maandag den 5 dezer, door de chinezen in het openbaar, met nationalen luister, het Tjapgomé (Lantaarnfeest) gevierd. — Sedert geruimen tijd was de openbare viering van dit feest verboden. — Men roemt over het algemeen zeer de stipte orde, waarmede dit feest is afgeloopen; men schrijft zulks toe, aan de goede en gepaste maatregelen door de politie genomen. —

Waarschijnlijk heeft menigeen te dezer plaatse, voor het eerst zulk een prachtig uitgedoschten stoet aanschouwende, zich zelven afgevraagd, wat dat alles te beduiden had; en of er niet een diepere zin in deze voorstellingen gelegen was;

daarom heeft de redactie gemeend dat, het velen niet ongevallig zoude zijn, daaromtrent iets naders te vernemen en wordt alzoo, den lezers in een artikel *Tjapgomé*, in het kort eenige bijzonderheden daaromtrent aangeboden. —

Padang-Pandjang. In de afgeloopene week had alhier weder een ongeluk plaats, ten gevolge van hondsdolheid. Eene inlandsche vrouw werd door eenen dollen hond aangevallen, en zoodanig op twee plaatsen in het been en aan den schouder gebeten, dat het vleesch opengereten werd. In dien treurigen toestand werd zij vervoerd; men diende haar eenige middelen toe, doch naar men verneemt, is zij aan de gevolgen overleden. — Ook een bediende werd door eenen dollen hond gebeten, doch heeft geen letsel bekomen.

De policie heeft eene Circulaire doen rondgaan, waarbij wordt te kennen gegeven, dat alle honden, welke niet van eenen muilband voorzien zijn, zullen afgemaakt worden. Dit laatste is dan ook reeds met verscheidene dezer dieren gebeurd.

Dezer dagen werd alhier in eene rimboe het lijk gevonden van eenen Europeschen hoornblazer. Misbruik van sterken drank schijnt hier wederom de oorzaak van geweest te zijn. Hij had zich eenige dagen te voren met eenige anderen verwijderd, zonder dat men wist, waarheen. Aan den hals van het ontzielde ligchaam waren teekenen, welke eene moedwillige daad deden veronderstellen, doch de geneeskundige faculteit verklaart die voor wonden, welke veroorzaakt waren door bloedzuigers, die men hier zoo veelvuldig vindt.

Den 3 Februarij gaf alhier het Liefhebberijtooneel *Oefening kweekt kunst*, eene voorstelling, welke met genoegen werd bijgewoond, ofschoon door het regenachtige weder de opkomst gering was. Eene korte beschrijving moge doen zien, dat de acteurs, allen militairen, voor deze plaats een zeer goed geheel uitmaakten. De tableaux vivants, waarmede werd begonnen waren elf in getal. De houding van vele sujetten was inderdaad zeer juist te noemen, vooral in den karthuizer monnik met zijne twee koorknapen en in de standbeelden van Paulus, Maria en Petrus. Deze tableaux werden gevolgd door eenige athletische standen, uitgevoerd door 4 Europeanen en verscheidene inlandsche soldaten. Vele proeven van spierkracht werden door de eersten en van behendigheid door de laatsten gegeven. Vervolgens werden 3 blijspelen, ieder in één bedrijf, gespeeld, namelijk: *De koning van gisteren*; *De bruiloft van Jocrisse* en *Vier soldaten op één post*. De rollen waren zeer goed verdeeld en werden bijna zonder uitzondering vrij juist gespeeld. In het eerste stukje toonden de beide studenten een zeer goeden eetlust te hebben, welke het publiek vele redenen tot lagchen gaf. In het tweede stukje was Jocrisse juist op zijne plaats; hoewel wij hem allen lof toezwaaijen, kunnen wij hem toch een weinig al te groote platheid niet ontzeggen. Het derde, een nachtelijk avontuur, was door de decoratie zeer doelmatig ingerigt.

Het doet een voorval zien, dat in den militairen stand streng gestraft wordt, namelijk desertie; maar met genoegen merkten wij, hoe een soldaat door de liefde zijner beminde, gedreven werd tot liefde jegens zijnen vader, en dat hij, die van verzaking zijner krijgspligten wordt beschuldigd, dikwijls sterkere drijfveeren kan hebben, om zijne pligten jegens zijne Ouders boven die van zijnen stand of staat te verheffen.

Nemen wij het geheel, dan mogen wij niet nalaten den verschuldigden dank toe te brengen aan den nieuwen Directeur van dit tooneel-gezelschap, den Heer Luitenant *v. Blokland*. Vele zijn voorzeker de bezwaren, die ZEDG. in de zamenstelling der artisten ontmoet; doch wij hopen, dat hij na deze eerste welgeslaagde proef ons nog menigen genotvollen avond zal verschaffen. — Ook moeten wij ten slotte onze hulde brengen aan den Sergeant *van Oort* en den Korporaal *van Brakel*, die hunne verschillende rollen zeer natuurlijk en zonder eenige stijfheid vervulden. De voorstelling van den ouden *Hollandschen klapperman* of *nachtwacht* was zeer goed aan den laatsten toevertrouwd, terwijl de rollen van *wezenlijken* of *gewaanden* vorst door hem ook met succes werden uitgevoerd. Mogen alle sujetten, voor dien avond uit 7 Europeanen bestaande, onzen dank ontvangen door de verzekering, dat wij ons zeer vermaakt hebben.

NIEUWSTIJDINGEN.

Batavia. Van de 23 ambtenaren der derde klasse, die zich tot het examen voor ambtenaar der 2 klasse hebben aangemeld, is *één niet* toegelaten, wegens te korten diensttijd, en zijn *vier* te laat of in het geheel niet gekomen, waaronder *twee* door de schuld hunner residenten. Van de 18 overblijvenden, hebben 17 aan het examen voldaan. (*Java Bode.*)

— Gedurende de maand October zijn op de drie hoofdplaatsen van Java ingevoerd aan wollen- en katoenen-goederen, vervaardigd bewesten de Kaap de goede Hoop.

Te Batavia	voor eene waarde van	*f* 586,703.69
» Samarang	» » »	» 89,526,25
» Soerabaija	» » »	» 472,736,68
	Totaal	*f* 1,148,966,62

— Wij vernemen, dat de handelmaatschappij voor het Indische Gouvernement van de Japansche Regering tien duizend gulden in gouden kobangs ontvangen heeft, die allen *valsch* zijn zouden.

— Men deelt ons mede, dat 60 muiters uit Banjermassing per *Merapie* alhier zijn aangekomen.

BATAVIA, 4 JANUARIJ 1860. — De raad van Justitie alhier heeft gisteren den heer H. Lion vrijgesproken van smaad en hoon jegens den minister van kolonien, maar hem schuldig verklaard aan smaad, hoon en laster tegen 's Konings vertegenwoordiger in deze gewesten, en hem deswege veroordeeld tot achttien maanden gevangenisstraf.

Het vonnis komt bij het Hoog Geregtshof van Nederlandsch-Indie in revisie.

Wij komen, na de uitspraak dezer opperste vierschaar, uitvoerig op de teregtzitting van 27 December jl. en de staatkunde der Regering in drukpersdelicten terug. (*B. H. Blad.*)

Samarang, Per telegraaf is de tijding ontvangen, dat de artesische putboring in het kettinggangers kwartier, gelegen aan de *aloen-aloen* der hoofdplaats, geslaagd is en het water, dat tot 0, 60 el boven de oppervlakte van het omgevende terrein stijgt, goed drinkbaar is bevonden.

Met de eigenlijke boring was men den 10den Oct. jl. aangevangen en den 3 den December tot eene diepte van 26,47 el gekomen. (*Jav. Cour.*)

PASOEROEAN 4 JANUARIJ 1860.

Gisteren avond is op de hoogte der tambaks alhier de bliksem geslagen in de Inlandsche kotter *Miasra*, te huis behoorende te Banjoewangie, gevoerd door den Arabier Sech Moehamat Mas Adie; met het gevolg, dat de mast verbrijzeld geworden en de kotter gezonken is, terwijl, een madureesch matroos onmiddelijk dood bleef en drie anderen ligt gewond zijn, die echter ter verpleging naar het inlandsch hospitaal gebragt zijn.

Soerabaya, 19 December. Den 18den dezer heeft in de Societeit Concordia een thé dansant voor eene buitengewone gelegenheid plaats gehad. De zaal was eenvoudig en smaakvol gedecoreerd en tusschen de pauze is door den president der Societeit, den heer Wolfson, een toast op eene hem bijzonder eigene kernachtige wijze uitgesproken, ter eere van den Generaal *van Swieten* en overige officieren, die thans een deel uitmaken der Bonische Expeditie.

—Ook zijn gepasseerden vrijdag des avonds te 3 uur, bij het ontvangen der heuchelijke tijding der inname van Boni, Palakka en Pasempa, op de Passeerbaan alhier, 21 salutschoten gelost.

—Gepasseerden Vrijdag heeft er een stouten diefstal plaats gehad, ten huize van den Heer v. O.... Een bediende, die slechts 10 dagen bij hem werkzaam was, heeft de deur der

kleedkamer geopend, daarna die van de kast en daaruit genomen een zak met plus minus *f* 400 en eenige kleedingstukken. Hiermede nog niet te vreden, is hij in de slaapkamer gedrongen en heeft van de tafel naast het ledekant een zilveren bakje en eene gouden broche mede genomen. Wij hopen dat de policie den schuldige spoedig op het spoor zijn zal, vooral, daar reeds sints kort dit het tweede feit van dien aard in datzelfde huis is.

Modjokerto. —Den 16 dezer, heeft zich een meisje van 14 jaren, uit de dessa *Maron*, distrikt *Kobooh*, des morgens om 4 uren aan een boom opgehangen. Volgens het onderzoek der policie blijkt, dat zij aan de oogen lijdende was en niet spoedig genezende, haren wensch heeft te kennen gegeven, om liever in eens te sterven.

BELGIE.

—De beeldhouwer Fraikin heeft het model van het standbeeld voltooid, hetwelk ter eere van de graven Egmond en Hoorne zal worden opgerigt op de groote markt te Brussel, voor het zoogenaamde Broodhuis, ter plaatse waar zij onthoofd zijn. Dit geschiedt ingevolge het besluit door den gemeenteraad der hoofdstad genomen en op uitdrukkelijken wensch der regering.

—Te Mechelen is thans eene in Belgie nog nieuwe industrie gevestigd, die reeds aanvankelijk de beste resultaten oplevert, namelijk eene op ruime schaal ingerigte fabriek van gevlochten voorwerpen, vervaardigd uit Java-bindrotting. Uit dit etablissement zijn reeds aanzienlijke bestellingen naar Duitschland, Noord-Amerika en Brazilië afgeleverd.

—John Mitchell schrijft uit Parijs: »De inval van den Keizer in Engeland is louter vrees van John Bull. Keizer Napoleon is geen roover; hij zoekt geen twist en verlangt evenmin onverwacht met paarden, voetvolk en dragonders Engeland te plunderen, de koopmanskantoren te verbranden en de bank te stelen. In het geheel niet. Maar zijn voornemen is, op eene eenvoudige, eerlijke (zoo het kan, vredelievende) manier Frankrijk te verheffen tot die alles beheerschende hoogte ter zee en te land, die de vorsten van Europa eenmaal onbereikbaar voor dit land wilden maken. Het heeft niets anders noodig; de ontwikkeling van Frankrijk zal de ondergang van Engeland zijn, en zoo Engeland of eenige andere mogendheid door ongeoorloofde middelen die ontwikkeling tracht te storen—*à la bonne heure*. Maar het komt op hetzelfde neder. Er zal oorlog zijn, maar vermoedelijk zal Engeland dien het eerst verklaren. Engeland zal het eerst zijn klaauw uitsteken en den guet-à-pens aanleggen—om zijn' gewone Koppenhaagsche stijl te bezigen, ik voorspel bij deze, dat Engeland nog eens de staatkunde van Pitt zal volgen, de beste allianties sluiten, die het maar kan en ter zee en te land op Frankrijk instormen, want gij weet het heeft genoeg hart...

Kunstmatige voortbrenging van Diamant. Hoe vreemd het oog moge schijnen, zoo is toch hiervan andermaal sprake. Door den geleerden R. Th. Simmler zijn proeven genomen, die, hoezeer nog zonder praktische uitkomst, uit een wetenschappelijk oogpunt voor het probleem der Diamantvorming hoogst belangrijk zijn. Diamant is niets anders dan zuiver gekristalliseerde kool. Deze is oplosbaar in vloeibaar koolzuur Nu zou er, volgens S., in den schoot der aarde, alwaar de drukking hoog genoeg is om dit te veronderstellen, dat vloeibaar koolzuur aanwezig zijn, en in deze vloeistof de kool zijn opgelost, die dan door verdamping kristalliseert.

Vervolg der NIEUWSTIJDINGEN zie bijvoegsel.

Nederlandsch-Indische Levensverzekering en Lijfrente Maatschappij.

Bij Besluit van zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal dato 22 December 1859 no. 3. is mij bewilliging verleend tot het in stand brengen van bovengenoemde maatschappij, volgens de aangeboden Ontwerp-Statuten.

De deelname is opengesteld tot den 30sten aanstaande, meer om een ieder in de gelegenheid te stellen te kunnen deelnemen, dan tot plaatsing van meerdere aandeelen, daar alle beschikbare op dien datum zijn genomen.

De acte van Vennootschap zal, dus 31 December aanstaande gepasseerd worden, en de storting op de aandeelen ingevolge art. 3 der statuten, binnen veertien dagen moeten geschieden.

Hoezeer de bewerking der Tarieven, het arresteren der voorwaarden, drukken enz. meer tijd en arbeid kost, dan aanvankelijk geraamd werd, zal evenwel getracht worden, zoo spoedig mogelijk te kunnen beginnen, en speciaal de gelegenheid te geven, om bij onverhoopt spoedig overlijden het lot van weduwen, weezen of betrekkingen te kunnen verzekeren, om daarmede te gemoet te komen aan den aandrang van vele voorloopige Inteekenaren. De *Lyfrente* Tafels zijn bijna allen gereed; — alleen ontbreekt nog de *Wederverzekering* welke afhankelijk is van de in bewerking zijnde *Levensverzekering* Tafels.

C. F. W. Wiggers van Kerchem.

Batavia, 23 December 1859. (*Java-Bode*).

GEMENGDE BERIGTEN.

De republiek Mexico zal *Alexander von Humboldt* een gedenkteeken wijden. — Het congres is te Parijs bijeengekomen. — *Jenny Lind* heeft weder eene kunstreis door de drie koningrijken van Groot-Brittannië ondernomen. — De firma *Major Matzen & Co.* te *Soerabaija* heeft te *Glasgow* eene stoomboot, voor de kustvaart aldaar, laten bouwen. — De *Keizer van Frankrijk* heeft den *Hertog van Padua*, bij *exceptionelen maatregel* benoemd tot GROOTKRUIS VAN HET *LEGIOEN VAN EER.* — Er worden aanzienlijke hoeveelheden steenkolen naar de magazijnen der Fransche oorlogshavens gevoerd. — De diplomatieke betrekkingen tusschen Engeland en Paraquaij zijn afgebroken. — De koningin van Spanje wil al hare bijouterien verkoopen, indien het noodig is, ten einde de heilige onderneming van Spanje tegen Marokko te doen gelukken. — De *Diritto* meldt dat het antwoord van koning Victor Emmanuel op den brief van keizer Napoleon is geweest. *Indien de keizer van Frankrijk gebonden is door de praeliminairen van VillaFranca, dan is de koning van Sardinie gebonden door de wenschen der bevolkingen van Italie.*» — De prins-regent en de Nederlandschen gezant te Berlijn, hebben een diner en een souper ter eere van den *Prins van Oranje* gegeven. — Algemeen beklag over de broodbakkers te Batavia. De politie heeft daarin echter voorzien, en de inwoners kunnen nu even als te Padang, goed brood voor weinig geld bekomen! — Te Samarang is eene *tambangan* in de monding van het haven-kanaal omgeslagen. Twee personen der bemanning zijn vermist en waarschijnlijk verdronken. — De Fransche regering maakt ijverig toebereidselen voor de expeditie naar China. Reeds zullen 8 a 10,000 man in den loop der maand December ingescheept worden. — Een matroos is uit den sneltrem van *London* naar *Exeter* gesprongen, ten einde zijne gevallene pet opterapen. De pikbroek is er met een gebroken arm afgekomen. — De brochure van de Montalembert, getiteld: *Pius IX en Frankrijk* 1849 *en* 1859, is in beslag genomen. Schrijver en uitgever zullen geregtelijk worden vervolgd. — Te London zijn sterke uitrustingen te lande en ter zee nog steeds aan de orde van den dag. Overal is men bezig geweren met getrokken loopen te vervaardigen en artilleriekorpsen te vormen. — Er zijn vele schepen op de Engelsche kusten, door langdurige en geweldige stormen vernield. 15 te shields te huis behoorende schepen zijn bij jongste stormen op de noordelijke kusten vergaan. — Terwijl de *Advertiser* en de *Morning Herald* nog altijd voor een inval van Frankrijk en Engeland beducht zijn, begint *de Times* weer vertrouwen op te vatten, en verwondert zich de *Morning Post* er over, dat het publiek nog behoefte gevoelt aan gerustellende verzekeringen. — Men beweert dat *Nana Sahib* dood is. — De Heer *Trakranen* de nieuwe president van de *Factorij van de Ned. Handelmaatschappij* is ridder v. d. Ned. Leeuw geworden. — Het geheele korps officieren te Samarang heeft aan den generaal majoor *Steinmetz* verzocht Z. M. den koning voor de gunstige beschikkingen, die Z. M. ten hunne opzigte genomen heeft, te bedanken. — De betrokkenen bij de laatste vrijbuiters-expeditie zijn door de regtbank te New-Orleans vrijgesproken. — De raad der stad Utrecht heeft zich met een adres tot de 1e kamer gewend met verzoek om zich *niet* te vereenigen met de door de 2e kamer aangenomene spoorwegnetten. — De *Kladderadatsch* is den 21 Nov. jl. te Weenen in beslag genomen. De drukpers in Oostenrijk heeft niet gewonnen door de aftreding van den baron *Hubner* Men klaagt daar zeer over de strengheid van zijn opvolger de baron *Kempen*. De groote luchtbalon, waarmede professor *Lowe* voornemens is de reis naar Europa te ondernemen is bijna gereed. In het kolenmagazijn van de Heeren Corès de Vries te Ternate is den 16 Nov. jl. brand ontstaan, doch gelukkig gebluscht. Er waren p. m. 500 tonnen steenkolen in opgestapeld. — De weersgesteldheid *aldaar* was bijzonder *guur* en vochtig en van tijd tot tijd stormde het zoodanig, dat de daken van de huizen verdwenen en de boomen omwaaiden. — Daarbij was de handel gedurende de maand November zeer stil. — De oorlog aan de Crinolines schijnt thans, na het besluit van de keizerin *Eugenie* te *Compiegnie* voor goed verklaard te zijn. — Mogt zulks ook met de zwarte rokken en stijve boorden, weldra het geval zijn! — Ten einde de journalistiek in Frankrijk te dwingen, onthoudt de regering, aan die departementale dagbladen, wier redactien niet in haren geest vallen, de officiele kennisgevingen en andere stukken, waaruit die bladen grootendeels hunne voordeelen moeten trekken. — De Java-Courant komt een dag later, even voor de post uit, zoodat de officiele bekendmakingen eerst een No. later in de andere Couranten kunnen worden vermeld. — Ook is de prijs verminderd. — Overleden de Sultan van Ternate. — Van gouvernements wege is op ieder oorlogschip voor de matrozen een draaiorgel toegestaan. — L' Echo universel een Haagsch dagblad deelt mede, dat de heer Mathieu, attaché bij het oorlogs commissariaat voor de expeditie in China, zich te Batavia zal vestigen en daar voor de remonte zal zorgen. — Volgens den satirieken *Punch* bestaat het verschil tusschen de Fransche en Engelsche staatkunde daarin, dat Frankrijk wegens een idée oorlog heeft gevoerd, terwijl Engeland in het geheel geen idée heeft oorlog te voeren. — Uit Rome wordt gemeld, dat aldaar eene inschrijving is geopend tot het aanbieden van twee eeredegens, een aan den keizer der Franschen en een aan den koning van Sardinie. — Men wil weten, dat de Oostenrijksche regering voornemens is tot eene gedwongen leening van 250 millioen over te gaan. — De vice-koning van Egijpte heeft weder in levensgevaar verkeerd; de spoortrein, waarop hij zich bevond, heeft tegen een anderen gestooten, zoodat de schok vrij zwaar was. — Het voorloopig bewind van Modena heeft den uitvoer van *Saltpeter* verboden. — Volgens gerucht zal de Heer Zuijlen van Nijeveld gouverneur Generaal van Ned. Ind. worden. — Te Riouw heeft de politie onder aanvoering van den inlandschen schrijver *Datoe Etia Aboe Hassan* zich meester gemaakt, van twee inlanders, bekend door hunne rooverijen in de wateren van Riouw.

Tjapgomé.

Het chineesch nieuwjaar valt op de eerste nieuwe maan, volgende op de doorgang van het perihelium, dat is, de plaats, waarop de aarde op haren jaarlijkschen baan om de zon, dezelve het digst nadert (in de eerste dagen van Januarij in de tegenwoordige eeuw. *)

Op den eersten dag dier nieuwe maan, begeeft zich, naar het volksgeloof, de godheid, door den oppersten god Tiin-Lee met het bestuur over het land belast, door al de huis- en mindere goden vergezeld, naar den hemel, om daar verslag te geven van het afgeloopene en orders te ontvangen voor het nieuw begonnen jaar.

Dadelijk wordt bij zijn vertrek, zoo veel geraas als maar mogelijk is, gemaakt, door het slaan op bekkens en afsteken van vuurwerk; om daardoor te beletten dat de oppergod, het slechte van het rapport hoore, of althans dat er veel van verloren ga. —

Na veertien dagen in den hemel te hebben doorgebragt keert de bedoelde god, met den zelfden stoet naar de aarde terug, om daar weder zijne betrekking van beschermgod te gaan vervullen, maar nog vol van het genoegen door hem, op die hemelreis, gesmaakt, wil hij zich maar zoo dadelijk niet weder in zijnen tempel, voor een jaar lang opsluiten laten; om hem echter te bewegen, brengt men hem in plegtige processie rond, terwijl eene gewapende magt zorg draagt dat hij niet kan ontsnappen.

Eindelijk is hij in den tempel en op zijne plaats en nu volgen alle de huisgoden dit goede voorbeeld. — Tot zoo verre het volksgeloof.

De wetenschap leert ons, dat het zeer waarschijnlijk is, dit feest afkomstig is van het vuurfeest der Braminen.

Het feest van het vuur is eene plegtigheid, welker gebruik bij alle volken is verspreid en tot op onzen tijd zich heeft voortgeplant. — In sommige landen van Europa vinden wij het als St. Jansvuur; maar toen het christendom het feest van het vuur had overgenomen, was het niet langer de simbolische herinnering, van den terugkeer of de hoogste stijging van het zonnenlicht tijdens de zonne stilstanden, of van de vruchtbaarmakende kracht van de dagtoorts in den tijd der lente; het was, zoo men Belitheus mag gelooven, eene toespeling op het licht, dat Johannes de voorbode van Christus, aan de wereld verkondigde; of, volgens Durand Bisschop van Mende, een bovennatuurlijk middel om den boozen invloed te verdrijven, waarmede de vliegende draken de lucht en het water besmetten, —

Het feest der lantaarnen, een der gewigtigste die de chinezen vieren, begint den 15e dag van de eerste maan des jaars. — Het sein daartoe wordt, in de nacht die het voorafgaat, gegeven door de grootste klok, van het paleis des keizers, losbrandingen van het geschut, het geluid van trommels, trompetten en duizend andere speeltuigen doet zich van dat tijdstip onafgebroken hooren. In alle straten der stad worden eene menigte vergulde, geverniste, gebeeldhouwde lantaarnen met 8 of 10 ruiten opgehangen. Aan elke zijde is eene fijne en doorschijnende blaauwe zijden stof gespannen, waarop bloemen, boomen en menschelijke figuren zijn afgebeeld. De top is versierd met linten van allerlei kleur en van binnen branden een aanzienlijk getal kaarzen. De gewone hoogte dier lantaarns is vier of vijf voet; maar er zijn vele, die tot dertig voet in alle rigtingen meten en die tot balzalen en tooneelen dienen, waarop schouwspelers allerlei soort van dramatische spelen geven. Geen chinees is zoo arm, of hij vindt een middel, om in het jaar de benoodigde som te sparen, ten einde te dezen opzigte niet achterlijk te blijven bij zijne buren. De jesuït Lecomte begroot het aantal der op dien dag in China ontstokene lantaarnen op meer dan 200 millioen. — Godsdienstige processien bij welke de afgodbeelden met groote statie en den ganschen weg over bewierookt, door de priesters worden gedragen, trekken in alle rigtingen de stad door. Gedurende het feest worden alle bedrijven en zaken geschorst. Het is van alle kanten een oorverdoovend geraas, een oogverblindend licht, eene zielbedwelmende beweging, men waant zich te gelijk in eene hel en in eene betooverde wereld verplaatst.

De volksoverleveringen loopen omtrent den oorsprong van dit feest uiteen. Behalve het hier boven vermelde omtrent de processien, beweert men, van de eene zijde, dat de dochter eens mandarijns, des avonds eens wandelende aan den oever eener rivier, het ongeluk had te verdrinken, dat haar vader, haar niet ziende terugkeeren, radeloos haar liep zoeken, zich van al de inwoners met lantaarns doende vergezellen, opdat zij hem helpen mogten om het lijk van zijn ongelukkig kind te ontdekken, dat men sedert dien tijd vuren en lantaarnen op dezen oever ontsteekt ter gedachtenis van dit droevig voorval en dat deze gewoonte zich allengs in het geheele keizerrijk heeft versprijd. Van eenen anderen kant zegt men, dat dit gebruik ontstond tijdens eenen opstand, die eertijds in China midden in den nacht losbarstte, om de magt van eenen vorst die het onderdrukte, omver te werpen, en gedurende welken de opstandelingen de stad verlichtten, ten einde met meer eenheid en veiligheid te kunnen werken. Volgens deze lezing, zou het feest der lantaarnen slechts de gedachtenisviering van den zegepraal des volks zijn.

Redactie.

*) Uitvoerige berigten daaromtrent vindt men in *A. von Humbolt's Kosmos III.* bldz. 459 en volgende, alwaar duidelijk ontwikkeld wordt, waarom dit tijdstip nu omstreeks de eerste dagen van Januarij valt en niet meer zoo als vroeger 21 December.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER te PADANG. van den 3 tot en met den 9 Februarij 1860.

Uitvoer.

naar *Batavia* per Nederl. Schoener *Baros*, gezagv. *E. Oort.*

185 pic, Benzoein, 26 pic. zw. peper, 10 pic. Gutta percha, 72 pic. Gom Elastiek, 400 pic. rotting, *Oei Hoen*, 311 84 | 100 pic. rotting, *H. van Rijkevorsel & Co.*, *f* 8000 zilveren munt, *Lim Thoe.*

naar *Tromon* via *Priaman* per *Atjintschpr. Kollek*, gezagv. *Labbaij Masorie.*

1 corg. bl. moeris, 45 doz. kat. doeken, 1 corg. kat. shwals, 25 st. kat. paijong, 3 st. witte katoen, 4 st. kat. tjelees, 7 st. beng. Tapijten, 1 corg. molton dekens, 1 corg. kat. sarongs, 1 4 | 20 corg. bat. slendang, 1 rol chin. zijde Paogsie, een half corg. Batav. bat. doeken. een half corg. atjin zijde broeken, 13 | 100 pic. Europ. valsche coralen, 2 doz. spiegeltjes, 100 pic. rijst, 40 | 100 pic. Sumatra koperwerk, 4 pic. gambier.

SCHEEPSBERIGTEN.

1. Februarij 1860.

TER REEDE AANGEKOMEN.

Z. M. Schoener Brik *Makassar*, kommandant luit. ter zee 1 kl. *P. W. Stort*, van eenen kruistogt om de noord en laatst van *Lagoendi*. Passagiers: een inlandsch fusilier (arrestant) een Slavenhaalder en 2 vrijgemaakte slaven.

TER REEDE LIGGENDE SCHEPEN OP HEDEN.

Nederl. Z. M. Schoener Brik *Macassar* Luit. ter Zee 1 kl. *P. W. Stort.*

ADVERTENTIEN.

OP WOENSDAG DEN 15 DEZER ZAL TEN HUIZE VAN *den HOOGEDELGESTRENGEN HEER*

C. F. KOCH

VENDUTIE ***worden gehouden.***

V. BARTHELEMY.

☞ *Met de laatste boot ONTVANGEN:*

BIER (Rendorp), diverse PROVISIEN, fijne WIJNEN, echte HAAGSCHE BESCHUIT, Hollandsch en Fransch BANKET, SUIKERWERK enz. bij

M. Daniels.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

EEN SPAN BATTAK WAGENPAARDEN, adres den Heer BOERS, *in de Balantong.*

☞ De Ondergeteekende AGENT voor SUMATRA *van de ZUTPHENSCHE ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ*

tegen BRANDSCHADE,

heeft de eer bij dezen aan belanghebbenden bekend te maken, dat de onder dezelfde directie nieuw opgerichte

MAATSCHAPPIJ

genaamd „*DE NEDERLANDEN*”

ook hem als haren AGENT *voor deze KUST* heeft gemagtigd & hij thans bereid is VOOR BEIDE MAATSCHAPPIJEN,

verzekeringen optenemen, tot de als volgt vastgestelde premien:

op *gebouwen van steen met pannen* of *daarin geborgene goederen* . . . . 1 ten honderd per jaar.

op *gebouwen van hout met atap of daarin geborgene goederen* . . . . 1 1/2 ten honderd per jaar.

bij kortere termijnen word de premie evenredig iets hooger.

☞ VERZEKERINGEN VOOR DE *BOVENLANDEN* zijn 1/2 ten honderd hooger gesteld.

PADANG, 2 Februarij 1860.

D. HISSINK JR.

AGENT voor BOVENGENOEMDE *Zutphensche Maatschappijen.*

LOGE MATA HARI.

RECEPTIE

in de 1e Graad,

OP WOENSDAG DEN 15 FEBRUARIJ 1860,

des avonds ten 8 ure.

De Secretaris,

A. H. J. DIEMONT.

Corresspondentie.

Het stuk van *P.* over *A.* te Fort de Kock is te personeel, en doordien het niet geplaatst wordt, op verzoek van den Inzender, vernietigd.

Het stuk aangaande de groote sterfte in 1859, onder de Europeanen te Sibogha, kunnen wij niet plaatsen, aangezien het *te algemeen* bekend is, *die plaats voor Europeanen zeer ongezond is.* Het verwonderde ons dan ook niet, van den schrijver te vernemen, dat in 1859 1/2 der Europesche bevolking aldaar overleden is.

Het stuk uit *P.* (postmerk *Priaman*) aangaande een praatje over de voor de Gouvernementsgebouwen aldaar gebruikte materialen, kan alleen *dan* geplaatst worden, indien de schrijver, die zaak nader omschrijft en het stuk met zijn naam onderteekent. Beleefd merken wij ZED. op, dat onze kolommen voor *personaliteiten* niet open staan, terwijl wij het aan de betrokkene personen overlaten, zich dienaangaande tot den bevoegden regter te wenden.

Naar gelang van *plaatsruimte*, zullen de overige, door ons ontvangene, „*Ingezonden Stukken*” worden geplaatst.

Gedrukt te Padang by R. H. VAN WIJK Rzn.

BIJVOEGSEL.

PADANGSCH NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

ZATURDAG, 11 FEBRUARIJ 1860. No. 6.

VERVOLG NIEUWSTIJDINGEN.

Soerabaya, 14 Januarij. Zoo wij wel onderrigt zijn, is Donderdag morgen alhier per telegram het besluit der regering bekend geworden, dat de Generaal van Swieten, opperbevelhebber van het Ind. leger, met al de op Boni zijnde troepen naar Banjermassing zou vertrekken, ter verdere tuchtiging der opstandelingen. Zoo deze tijding waar is, kan dit voornemen niet te veel worden toegejuicht.

— 22 December. Na in het dok ter reparatie te zijn geweest, heeft Z. M. stoomschip *Suriname*, op de reede voor anker willende komen, het ongeluk gehad van tegen het Ned. schip *Hendrik Jan*, kapt. van der Meijden, aan te varen, diens boegspriet en jaaghout te breken en den fokkemast te knakken, doch tevens zichzelf zoodanige schade aan schepraderen toetebrengen, dat het genoodzaakt is geweest, dadelijk weder te keeren naar het pas verlaten dok. Wij vernemen dat het ongeluk daaraan is te wijten, dat het anker van de *Suriname* niet vatte, en de machine niet spoedig genoeg tot de voorwaartsche beweging kon gebragt worden om het onheil te verhoeden. *Oostpost.*

Den 25sten December is de te Troessan gestationeerde kruisboot No. 42, door kwaadwilligen aangevallen, met het gevolg, dat zij van alle hare wapenen, een geweer uitgezonderd, is beroofd en vier der opvarenden zijn gewond.

Een dergelijk, doch in gevolgen erger ongeval trof Z. M. stoomschip *Onrust*, op den 27sten December daaraanvolgende. Dit vaartuig lag op een afstand van vijf dagen stoomens boven Banjermassing, in eene enge kreek, waar aanvankelijk de bevolking de meest vredelievende gezindheid aan den dag legde. Slechts twee uren voor het geval, begaf zich nog een Toemenggoeng Soerapati, met eenige zijner zonen, doch zonder geleide, aan boord en had in de kajuit eene conferentie met den 1sten luitenant der infanterie, Bangert, aan wien eene zending naar de Boven Doeson was opgedragen, en den kommandant der *Onrust*, J. C. H. van de Velde. Oogenschijnlijk scheide hij van dezen in de beste verstandhouding. Doch des middags tusschen 12 en 1 ure, terwijl de equipage aan het schaften was, kwam plotseling een groot aantal praauwen met ongeveer 600 man uit eenige kreken te voorschijn, welke de *Onrust* aanvielen, en aan de bemanning niet meer tijd lieten, dan om één stuk geschut te lossen. Allen, die zich aan boord bevonden (zeven officieren en vijf-en-vijftig manschappen) werden vermoord en de *Onrust* in den grond geboord.

De tijding van dit ongeval is overgebragt door den te Marabahan te huis behoorenden hadji Mohamad Taib, welke den luitenant Bangert vergezelde, doch op het oogenblik van de overrompeling zich aan wal bevond. *Jav. Cour.*

De Officieren, slagtoffers van dezen verraderlijken aanval, zijn:
Luit. ter zee 1 kl. J. C. H. van de Velde, kommandant,
» » » 2 » jhr. van Pestel 1e. officier,
» » » 2 » Braam,
» » » 2 » van den Kap,
Officier van gezondheid 3 kl. Dilg,
Klerk wd. administrateur Waldeck,
1e luit. der inf. Bangert.

De drie kompagnien infanterie, onlangs van Java per *Macassar* en *Menado* naar Banjermassing vertrokken, zijn aldaar in goeden staat aangekomen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan
de In- en Opgezetenen van Sumatra's Westkust.

PADANG, den 31 Januarij 1860.

Na afloop der school examens en de daarop gevolgde feesten in September jl., werd steller dezes uitgenoodigd er iets over te plaatsen in de Indische schoolbode, met bijvoeging dat zulk een berigt aanleiding zoude kunnen geven, dat op andere plaatsen hoofdambtenaren den onderwijzers bij dergelijke gelegenheden ook eenige attenties zouden bewijzen.

Aan dit verzoek werd door hem geen gevolg gegeven.

In de schoolbode No. 10, 1859 vindt men een verhaal of verslag, van hetgeen hier in de schoolwereld in September jl. is omgegaan, hetwelk is overgenomen in het jeugdige Padangsche Nieuws en Advertentie-blad van 21 Januarij jl. No. 3.

Schrijver dezes werd gevraagd, of hij de steller, dan wel de inzender van het *onjuiste* en *opgesmukte* verhaal van *eenen ooggetuige van Padangs ingezetenen was.*

Van de 30 jaren, welke hij in verschillende betrekkingen bij het onderwijs werkzaam is geweest, heeft hij er bijna de helft in uw midden doorgebragt. Gedurende dezen tijd heeft hij velen van U leeren hoogachten, van de hoogEdelGestrenge Heeren *Michiels*, *van der Hart* en *van Swieten*, laatstelijk van den hoogEdelGestrengen Heer *A. Meis*, en van anderen mogt hij bij herhaling beleefdheden ondervinden, welke bij hem eene aangename herinnering en een opregt gevoel van dankbaarheid zullen achterlaten. Van al deze beleefdheden heeft hij nimmer in eenige courant melding gemaakt, omdat hij dit voor vleijerij hield.

Daar hij nu met velen uwer zelden in aanraking komt en het hem gansch niet onverschillig is, hoe gij over hem denkt, heeft hij voor het eerst in zijn leven zich geroepen gevoeld, trouw- en geboorteberigten uitgezonderd, iets voor eene courant te schrijven, en verzoekt beleefd voor eenige oogenblikken uwe aandacht.

Dat in Indië onderscheidene dingen anders dan in Nederlend zijn, kan niemand verwonderen; daarom vond hij het zeer natuurlijk, dat hij bij zijne komst in deze gewesten, in de schoolwereld veel aantrof, dat hem zonderling voorkwam; inzonderheid de wijze, waarop de openbare schoolexamens gehouden en de prijzen bij die gelegenheid uitgedeeld werden.

In Nederland heeft hij dikwijls met opmerkzaamheid die plegtigheden bijgewoond, en meestal lieten zij een' onaangenamen indruk bij hem achter.

Soms noemde hij dan in stilte zijn' ambtgenoot een' kwakzalver, het gebeurde eene komedie.

Daar hij nu met eenig vooroordeel in de eerste jaren van zijn verblijf in Indië openbare examens bijwoonde, besloot hij zich daarover niet uit te laten, en welligt zou hij dit nog niet gedaan hebben, ware de Padangsche courant No. 3 hem niet in handen gekomen.

Meer dan ooit is hij tegen de openbare schoolexamens, omdat de onderwijzer zeer gebonden is aan reglementen en het hem voorkomt, dat helaas, soms ook in Indie! te veel op effekt gewerkt wordt of moet gewerkt worden.

Vroeger vond men in de Javasche couranten, van zulk een examen menig berigt of verslag, dat voor den onderwijzer zeer vleijend was, zie onder anderen de Java courant van den 27 October 1849 No. 86.

Eerst dacht de betrokken persoon, dat men zich ten zijnen koste vermaakte, en zoo als hij mij mededeelde, bekroop hem de lust, den steller te vragen, of deze misschien het plan had gehad, hem als eene rariteit aan het publiek te vertoonen. Daarna geloofde hij dat die loftuiting mogelijk wel gemeend en verdiend was, en hem het regt gaf, de dubbele der negen en negentig te worden. Eindelijk hielp een goed vriend hem uit den droom door hem te vertellen, dat er achter die berigten eene fijne staatkunde verborgen lag, en hij ze zich volstrekt niet moest aantrekken. Deze goede raad hielp, en gaf hem zijne gewone kalmte terug.

Die couranten-berigten werden vervangen door een algemeen verslag van den staat van het schoolwezen in Nederlandsch Indië.

Deze jaarlijksche verslagen worden te Batavia gedrukt, rondgezonden en als hij zich niet bedriegt, verkocht.

In die verslagen kan men lezen, hoe de onderscheidene school kommissien gedurende het afgeloopen jaar over de onderwijzers gerapporteerd hebben.

De onderwijzers ontvangen ook zulk een verslag gewoonlijk 2 of 3 jaar nadat van hen gerapporteerd is.

Deze verslagen worden op de navolgende wijze opgemaakt.

De sub-kommissie zendt haar rapport aan de hoofd-kommissie, zonder den onderwijzer de gelegenheid aantebieden, haar opmerkzaam te maken op vergissingen, welke er in kunnen geslopen zijn.

Desniettegenstaande dit, kunnen deze verslagen zeer belangrijk zijn, omdat de sub-kommissie door hare schoolbezoeken dikwijls met de onderwijzers in aanraking kan komen, en dus met genoegzame kennis van zaken, zoowel de onderwijzers, als den gang van het onderwijs kan beoordeelen.

Bovenstaande zal voldoende zijn om den lezer in staat te stellen over de belangrijkheid van dergelijke verslagen te oordeelen.

Volgens het oordeel van schrijver dezes, heeft de *ooggetuige* in den tijd van twee of meer jaren vermoedelijk geen enkel uur in de scholen op deze kust doorgebragt.

Hij kan dus het werk van de aldaar werkzaam zijnde onderwijzers moeijelijk beoordeelen, en zal waarschijnlijk behooren tot die mannen, die de onderwijzers gaarne geheel en al onder voogdij zouden zien, die den mond steeds vol hebben, dat zij den onderwijzers-stand willen verheffen en deze juist door hun geschreeuw en hunne oppervlakkige beoordeeling van schoolexamens, bespottelijk maken en vernederen.

Mijn Heer de Ooggetuige!

Zeker lezer noemde uw verhaal *onjuist* en *opgesmukt*, schrijver dezes voegt hierbij, dat het zonder de minste paedagogische kennis gesteld, en niet vereerend voor het Padangsche publiek is.

Wilt gij vrede houden met ieder wien het onderwijs ter harte gaat, onthoud U dan van oppervlakkige en zonder kennis opgemaakte beoordeelingen, of bewijs het tegendeel van het hierboven aangevoerde.

Vergeeft het, geachte In- en Opgezetenen van Sumatra's Westkust, dat onwillekeurig te veel van uw geduld gevergd is, alleen de vrees, dat één enkele uwer zoude kunnen denken dat de steller van het meermalen genoemde relaas dezelfde was, als hij die zich thans tot U rigt, was de hefboom die hem de pen deed opnemen, om U van het tegendeel te verzekeren, U te verzoeken, hem uw vertrouwen te blijven schenken, en U met eigen oogen te komen overtuigen, of de onderwijzers hunnen pligt doen.

Een Gouvernements onderwijzer
ter Sumatra's Westkust.

Om verschillende redenen, doch bovenal om de Redactie van het Batavia'sch Handelsblad te bedanken voor hare zoo juiste opmerkingen aangaande het hieronderstaande van *Padang* ingezonden stuk, bieden wij het onze geachte lezers aan. Wij kunnen er niets bijvoegen als dat wij hopen dat de daaropgevolgde Nos. *blijken van* »*Vooruitgang*" *aan de* »*VRIENDEN VAN VOORUITGANG*" *mogen hebben gegeven*.

Redactie.

PADANG, 29 December 1859.

Mynheer de Redacteur!

Indien er eenige ruimte in uw dagblad beschikbaar is, wees dan zoo goed, het volgende er een plaats in te gunnen.

Wij hebben hier eindelijk de zoo lang verwachte Courant. Twee proefnummers zagen het licht, welke gij waarschijnlijk zult ontvangen hebben.

Daar Sumatra, voor zoo verre wij weten, de eerste buitenpost is, die een eigen Dagblad, zoo wij hopen een eigen orgaan, voor meer en meer noodige publiciteit, bezit, zoo juichen wij de onderneming van ganscher harte toe, en zullen den uitgever met ons meeste vermogen ondersteunen, vooral »*pour les conséquences*,« en omdat de voorals nog onbekende Redactie in haar »Aan de lezers« (tweede proefnummer) haar voornemen mededeelt, tot eene meer algemeene bekendheid van dit zoo schoone eiland, door het opnemen van bijdragen, taal-, land- en volkenkunde betreffende, handels-statistiek, enz., te willen medewerken.

Jammer, en wij meenen deze klagt hier niet te mogen terug houden, jammer, dat de beide in het licht verschenen nummers zich kenmerken door eene zeer slechte correctie, terwijl het uit den »Moniteur« vertaalde stuk, hier en daar, door eene zeer slechte vertaling, onverstaanbaar wordt.

Mogt de Redactie dit als eene waarschuwing aanmerken en spoedig betere correctors en vertalers zich kunnen aanschaffen, wanneer zij zelve geenen tijd voor die zaken beschikbaar heeft; want men wordt ligt bevreesd, een goed stuk *) verminkt en dikwijls onverstaanbaar gemaakt door taal- en stijlfouten te zien verschijnen, en wij zullen ten minste onze bijdragen terughouden, tot dat taal en spelling minder te wenschen overlaten.

Intusschen wenschen wij het bladje bij zijne geboorte geluk en voorspoed; moge het bijdragen tot verspreiding van nuttige kennis en tot de kennis van deze zoo schoone als rijk gezegende streken.

Eenige vrienden van vooruitgang. **)

---

*) Hoe nederig! hoe bescheiden! hoe zedig!

**) Het ware beter, dat de »vrienden van vooruitgang,« die den uitgever met hun »beste vermogen ondersteunen,« daarvan reeds dadelijk een bewijs gaven door bijdragen aan het »bladje,« die minder »in taal en spelling te wenschen overlaten,« dan zullen althans de slechte vertalingen spoedig verdrongen zijn. De inkomsten van het blad zullen nog wel niet gedoogen zich dadelijk vertalers aanteschaffen. Althans het *Bataviasch Handelsblad* kan zich die weelde (?) nog niet veroorloven.

De letterzetter zal ook wel hier weder de zondebok zijn voor de gewone traagheid der Indische »vrienden van vooruitgang.«

Wij wenschen het bladje boven al: vrijheid. *Redactie.*

Gedrukt te Padang bij R. H. VAN WIJK Rz.